- هولعلیم -

ردیف

متولیان_فروغ دانش پویا

قافیه:

کلمات هم آهنگی که در آخر مصراع های تکرار می شوند و حروف پایانی مشترک دارند.

ردیف:

کلماتی که از نظر **خواندن ،نوشتن ومعنی** ،یکسان باشند وعینا در آخر مصراع ها یا بیت **بعد از قافیه** تکرار بشوند

اجباری

اختیاری

کاربرد هنری ردیف ،سبب زیبایی ، گیرایی و گوش نوازی شعر می شود
مانند بیت زیر که شاعر با بهره گیری از واژه ی«تشنه» تصویری را از حس وحال عمومی و گسترده در واقعه عاشورای سال ۶۱ هجری ارائه کرده است .

شد چنان از تَفِ دل ،کام سخنور تشنه **که ردیف سخنش آمده یکسر تشنه**

ردیف ردیف

۱ـ گاهی ردیف از **یک جمله** تشکیل می شود مانند :

هم مرگ بر جهان شما نیز بگذرد

قافیه ردیف

هم رونق زمان شما نیز بگذرد

قافیه ردیف

۲- آوردن **ردیف** در شعر **اختیاری** است یعنی بعضی از شعر ها دارای ردیف هستند وبعضی ها بدون ردیف،اما **قافیه اجباری** است مانند:

ای هست کن اساس هستی **کوته ز درت دراز دستی**

قافیه قافیه

۳-ردیف بعد از قافیه تکرار می شود .اگر کلمه هایی به یک شکل ومعنی **قبل از قافیه** تکرار شوند ،**ردیف نیستند** مانند :

نبینی باغبان چون گل بکارد

✓ قافیه ✗ ردیف نیست

چه مایه غم خورد تا گل برآید

✓ قافیه ✗ ردیف نیست

۴-شعری که ردیف دارد «**مُرَدَّف**»خوانده می شود.

۵_اگر دو کلمه از نظر نوشتن یکسان ،اما در معنی متفاوت باشند،می توانند قافیه شوند
واگر چنین کلمه هایی در اخر مصراع ها بیایند،قافیه هستند نه ردیف مانند :

گلاب است گویی به جویش روان همی شاد گردد زبویش روان

قافیه قافیه

جویش وبویش هم **قافیه** به حساب می ایند یعنی این بیت **دو قافیه** ای است.

«**روان**»در مصراع اول به معنی «**جاری و رونده**»است و
در مصراع دوم به معنی «**روح وجان**» می باشد این دو کلمه با هم هم قافیه هستند **نه ردیف** .

مُفتعلنِ مُفتعلنِ مُفتعلن کُشت مرا
قافیه و مغلطه را گو همه سیلاب ببر

مولانا

مُفتعلنِ مُفتعلنِ مُفتعلن کُشت مرا
قافیه و مغلطه را گو همه سیلاب ببر